

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ד, 2014
מספר השאלון: 217,004201

יהדות

דינים

לבתי ספר עצמאיים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון	—	(10×2)	—	20 נקודות
פרק שני	—	(8×10)	—	<u>80 נקודות</u>
סה"כ	—			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (20 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-3.
בשאלות שבחרת, ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. מלאכות שונות

- א. האם מותר בשבת לרחוץ במים חמים את הפנים ואת הידיים? התייחס למקרים שונים.
(3 נקודות)
- ב. האם מותר בשבת לקלוע את שערות הראש לצמה? נמק. (3 נקודות)
- ג. האם מותר בשבת לסחוט את שערות הראש? (נקודה אחת)
- ד. האם מותר בשבת להבריש בגד במברשת רכה? פרט. (3 נקודות)

2. מלאכת המכבה ומלאכת המבעיר

- א. באילו תנאים מותר בשבת לפתוח דלת שבקרבתה מדורה? (3 נקודות)
- ב. האם מותר בשבת לפתוח דלת מול נר דולק, אם מתקיימים התנאים שצינת בסעיף א?
נמק. (3 נקודות)
- ג. באילו תנאים מותר בשבת לטלטל שולחן שיש עליו נרות שאינם של שמן? (4 נקודות)

3. הלכות טעויות בתפילות שבת

- א. אדם ששכח שהיום שבת, התפלל וחתם "הא-ל הקדוש", ופתח ואמר "אתה" מברכת "חונן הדעת" — מה עליו לעשות? התייחס לכל אחת מתפילות השבת. (4 נקודות)
- ב. אדם שהיה מודע שהיום שבת, התפלל וחתם "הא-ל הקדוש", ופתח ואמר "אתה" מברכת "חונן הדעת" — מה עליו לעשות? התייחס לכל אחת מתפילות השבת. (4 נקודות)
- ג. אם לאחר שסיים את הברכה האמצעית נזכר שטעה ואמר ברכה אמצעית של תפילת שבת אחרת — מה הדין? התייחס לתפילות שונות. (2 נקודות)

פרק שני (80 נקודות)

ענה על עשר מהשאלות 4-15.
בשאלה שבחרת, ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה – 8 נקודות).

4. דיני הפסקות בקריאת שמע וברכותיה

לפניך טבלה, ובה תיאור של שמונה מצבים אפשריים בקריאת שמע וברכותיה (א'-ח').
ציין בנוגע לכל אחד מן המצבים אם המתפלל צריך לענות בהם עם הציבור.

אמן שלאחר "הא-ל הקדוש"	אמן יהא שמייה רבה וכו'	"מודים אנחנו לך"
א.	ב.	ג.
ד.	ה.	
ו.	ז.	ח.

העתק למחברתך את האותיות א-ח, וציין "יענה" או "לא יענה".

5. הלכות תפילת שמונה עשרה

- א. מאימתי מותר להתפלל לכתחילה תפילת שמונה עשרה של שחרית, ומאימתי מותר להתפלל תפילה זו בדיעבד? (3 נקודות)
- ב. עד מתי זמן תפילת שמונה עשרה של שחרית, ועד מתי אפשר להתפלל תפילה זו בדיעבד? (3 נקודות)
- ג. כתוב דין אחד הנובע מן החובה לסמוך גאולה לתפילה. (2 נקודות)

6. הלכות סעודה

- א. כתוב שלוש פעולות שעל האדם להימנע מהן בסעודה משום "דרך ארץ". (3 נקודות)
- ב. כתוב שלושה מעשים שאסור לעשותם משום "ביזוי אוכלין". (3 נקודות)
- ג. אדם ישן שנת ארעי בתוך הסעודה, וכשהתעורר רצה להמשיך לסעוד – מה דינו בנוגע לנטילת ידיים ולברכת "המוציא"? (2 נקודות)

7. הלכות ברכה ראשונה

- א.** אדם בירך על משקה, והמשקה נשפך בטרם שתה ממנו — באיזה מקרה אינו צריך לברך שוב לפני שתיית משקה אחר? (2 נקודות)
- ב.** אדם שכח והכניס לפיו מאכל בלא ברכה — כיצד ינהג? בתשובתך פרט שתי אפשרויות, ונמק. (3 נקודות)
- ג.** אדם שכח והכניס לפיו משקה בלא ברכה — כיצד ינהג? בתשובתך פרט שתי אפשרויות. (3 נקודות)

8. הלכות עיקר וטפל

- א.** אדם שותה משקה חריף ורוצה לאכול מיד פרי כדי להפיג את חריפות המשקה — האם עליו לברך על הפרי? נמק. (2 נקודות)
- ב.** האוכל שני מינים שהתבשלו יחד —
- (1) על מה יברך אם כל מין נבדל לעצמו?
- (2) על מה יברך אם שני המינים נמעכו ונדבקו זה לזה?
- (3) על מה יברך אם אחד מן המינים שנמעכו הוא מחמשת מיני דגן, והוא המיעוט בתבשיל? (6 נקודות)

9. הלכות יום טוב

- א.** הסבר את הכלל "אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד". (2 נקודות)
- ב.** ציין שלוש מלאכות המותרות ביום טוב לצורך "אוכל נפש". (3 נקודות)
- ג.** אילו שתי מלאכות מותרות ביום טוב, אף שלא לצורך "אוכל נפש"? באיזה תנאי התירו אותן? (3 נקודות)

10. דיני חול המועד

- א.** ציין שלוש מן הפעולות שאסור לעשות בחול המועד (מלבד פעולות שקשורות לעבודת האדמה). (3 נקודות)
- ב.** "המבזה את חול המועד... אין לו חלק לעולם הבא". מהו "ביזוי חול המועד"? (2 נקודות)
- ג.** מהי "מלאכת דבר האבד", ובאיזה מקרה אסור לעשותה בחול המועד? (3 נקודות)

11. דיני ערב יום כיפור

- א.** האוכל סעודה מפסקת "צריך להוסיף מחול על הקודש". באר דברים אלה. (2 נקודות)
- ב.** באיזה מקרה מותר לחזור ולאכול גם לאחר סעודה מפסקת? (3 נקודות)
- ג.** "כל המעביר על מידותיו — מעבירין לו על כל פשעיו". הסבר דברים אלה. (3 נקודות)

12. הלכות ספיחים ודין קדושת שביעית בכללו

- א. הסבר מהו "איסור ספיחים". (2 נקודות)
- ב. ציין באילו גידולים אין "איסור ספיחים". (3 נקודות)
- ג. כתוב שלושה דינים שחלים על פרות הקדושים בקדושת שביעית. (3 נקודות)

13. הלכות שימוש בפרות שביעית

- א. האם מותר להסיר כתם מבגד באמצעות מיץ לימון של שביעית? (2 נקודות)
- ב. באיזה תנאי מותר לסחוט פרות שביעית? (2 נקודות)
- ג. האם מותר לקלף פרי שניתן לאכלו עם הקליפה? (2 נקודות)
- ד. אם קילף פרי ומעט מן הפרי נשאר על הקליפה — מה יעשה בקליפות אלו? (2 נקודות)

14. הלכות מאכלות אסורות

- א. "צריך האדם ליזהר במאוד מאוד שלא ייכשל בהם (= אכילת שרצים)". כתוב את שני הטעמים של בעל ה"קיצור שולחן ערוך" לאזהרה זו. (2 נקודות)
- ב. חתך פרי בסכין ומצא שחתך גם תולעת שהייתה בו — מה עליו לעשות בסכין ומה עליו לעשות בפרי? (3 נקודות)
- ג. מי שאכל בשר, המתין שש שעות ורצה לאכול מאכלי חלב, אך מצא בשר בין שיניו — מה עליו לעשות? (3 נקודות)

15. הלכות צדקה

- א. "הנותן צדקה לעני... אפילו נתן לו אלף זהובים — איבד זכותו והפסידה". באיזה מקרה מדובר? (3 נקודות)
- ב. מה יעשה אדם שעני פנה אליו אך אין לו צדקה לתת לעני? (2 נקודות)
- ג. מיהו עני שנותנים לו "כל מחסורו", ומיהו עני שנותנים לו "מזון שתי סעודות"? (3 נקודות)

בהצלחה!